Ny strids-ledning för miljarder

● Det största elektronikprojektet i Sverige, vid sidan av Jas, sysselsätter nu 40 anställda inom försvaret. För två miljarder kronor ska luftförsvaret få en ny trafik- och stridsledningscentral, StriC 90. Inom de närmaste åren kommer hundratals människor på Bofors Electronics att arbeta med projektet.

StriC 90 ska kunna ta emot och bearbeta mer än dubbelt så mycket data som det gamla stridsledningssystemet, samtidigt som operatörsplatserna kan minskas med 30 procent.

SID 8/**DEL 1**

Svd 22/4-91

Hjärtbyte i försvaret

Nytt ledningssystem för två mdr

● Försvaret ska byta hjärta. Operationen kostar två miljarder kronor.

Sveriges luftbevakningsoch stridsledningssystem är nedslitet och ska moderniseras. Vid sidan av Jas 39 Gripen är StriC 90 det hittills största elektronikprojektet i Sverige.

– Det 27 år gamla Stril 60-systemet är uråldrigt och vi får en modern uppdatering av teknik och förmåga i de fasta och transportabla stridsledningscentralerna runt om i Sverige, säger överstelöjtnant Lars Berg, chef för flygstabens StriC-sektion.

Innersta kärnan

I dag är ett 40-tal anställda inom försvaret sysselsatta på heltid med förberedelser för hjärtbytet.

Projektet, som påbörjades för tio år sedan, berör försvarets allra innersta kärna. Man kan säga att det samlade luftförsvaret andas i och genom StriC 90.

StriC 90 ger jobb för hundratals de närmaste tio åren. Bofors Electronics, Beab, tidigare Philips Elektronik i Järfälla, har fått den åtråvärda ordern.

Kan anpassas

– På det här området är Beab bland de allra främsta i världen, säger Bo Hörner, vice VD vid Bofors Electronics.

– StriC 90 kan anpassas till förändrade krav långt in på 2000-talet.

Det nuvarande Stril 60-systemet består av flera hundra operatörsplatser vid ett hemligt antal fasta och rörliga stridsledningscentraler runt om i Sverige, flera av dem i bombsäkra bergrum under jord.

Var de fasta stridsledningscentralerna är belägna är förhoppningsvis en väl bevarad hemlighet. Dessa uppgifter ingår inte i de hemligheter som Sverige avslöjade för 34 ESK-stater i Wien den 15 april.

Får ny teknik

Operatörsplatserna i systemet ska nu byggas om och få ny teknik.

– Med hjälp av teknikutvecklingen kan vi i StriC 90 reducera antalet operatörsplatser med cirka 30 procent. Ändå förmår det nya systemet att ta emot och bearbeta mer än dubbelt så mycket information som Stril 60 kan, säger Lars Berg.

Egentligen har StriC 90 tillkommit för Jas 39 Gripens skull. Detta supermoderna flygplan kräver ny närmiljö på främst dataområdet.

StriC 90 kommunicerar via det amerikanska militära programspråket Ada.

– I StriC 90 kan Jas fungera fullt ut, berättar Lars Berg.

– Om ett Jas-plan till exempel mår dåligt kan flygföraren berätta det för StriC 90, och när planet landar vid en klargöringsenhet kan en åtgärd eller en reservdel vara uträknad och förberedd.

StriC 90:s uppgifter är främst luftbevakning, stridsledning och flygtrafikledning. Systemets funktion kan lättast beskrivas så att det fångar upp information, bearbetar den och föder i krig åtgärder för till exempel attack och jakt.

I systemet finns en ytterst avancerad radardatabehandling, som bland annat innehåller automatisk målföljning och skapar en sekundaktuell luftlägesbild om egna och fientliga luftfarkoster.

Förmedla kommando

Systemet mäter även höjd och identifierar flygplan.

– Stridsledningsfunktionen är något reducerad i StriC 90, men kompenseras av JAS-planets egen förmåga, säger Lars Berg.

Operatörsplatserna under jord, eller i de mobila enheterna, är kopplade till en rad informationshämtare runt om i landet. Det kan vara radarstationer, flygplan, optiska luftbevakningstorn, flygbaser, robot- och luftvärnsenheter och luftförsvarscentraler, som sänder informationen in i StriC-systemet.

Operatören ger sedan direktiv till egna förband. StriC, som även gör taktiska beräkningar, kan förmedla kommandon till exempelvis en luftvärnsrobotenhet på marken.

Övervakar gränser

I systemet ingår även civilförsvarets alarmerings- och räddningstjänst.

I fred är systemet grunden för incidentberedskapen, som omfattar övervakning av angränsande luftrum och registrering av gränskränkningar.

Flygvapnets jaktförband står i dygnet-runt-beredskap för att under ledning av StriC 90 avvisa kränkningar i luften.

Under 90-talet kommer även underrättelser att strömma genom StriC 90 från den flygburna spaningsradarn 890 (FSR 890), som SvD berättade om den 19 april.

Leveransstart -95

Försvarsledningen anser att när FSR 890 och StriC 90 börjar att fungera tillsammans om cirka sju år får Sverige ett mycket konkurrenskraftigt förvarnings- och luftbevakningssystem.

Leveranserna av StriC 90 påbörjas 1995. Systemet är fullt operativt år 2000.

SUNE OLOFSON

Luftbevakning i krig och fred på 2000-talet

StriC 90 ska ersätta det 27 år gamla Stril 60-systemet och dess uppgift är främst luftbevakning, stridsledning och flygtrafikledning.

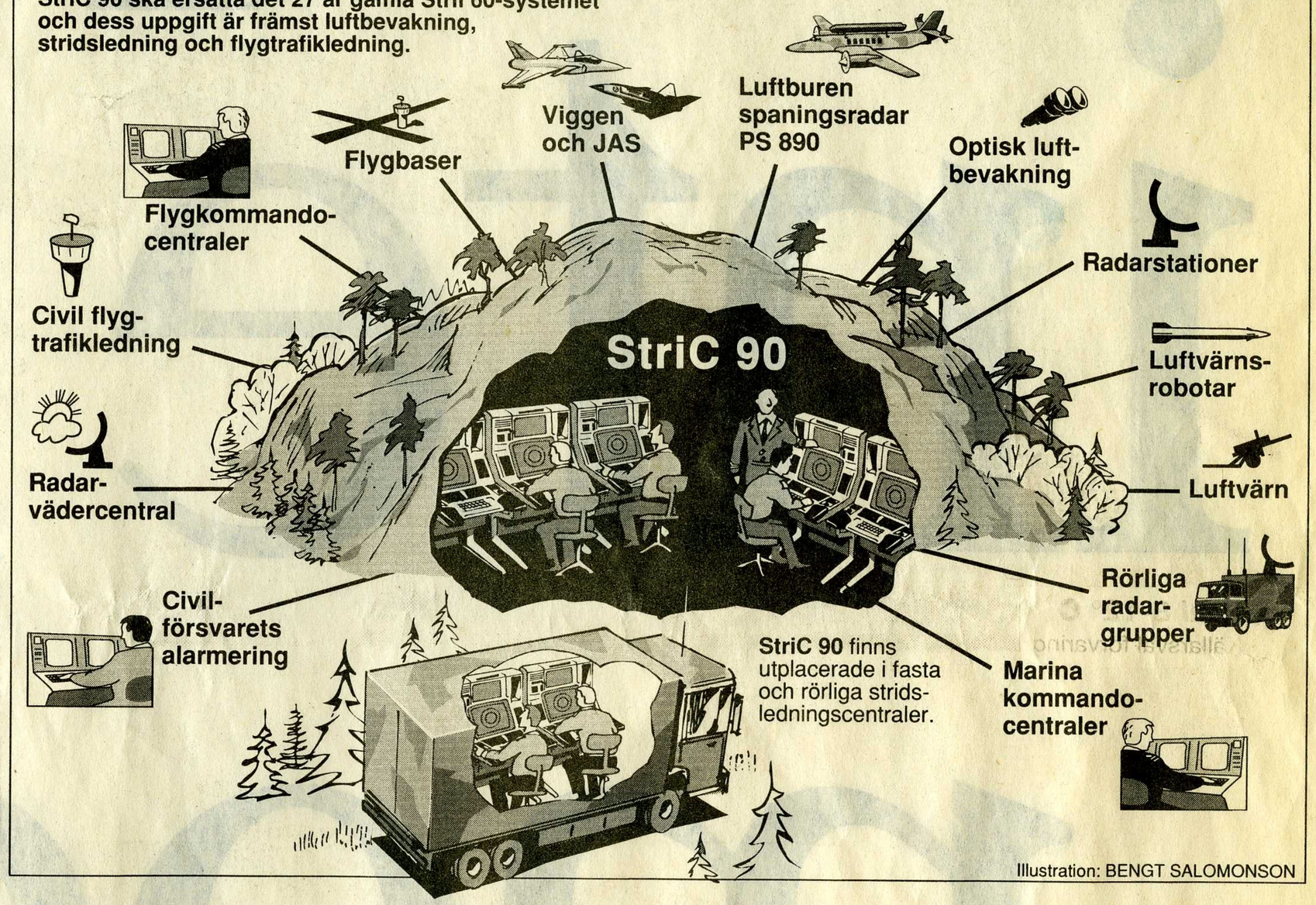

Illustration: BENGT SALOMONSON